Nr. 1
14. årgang 1927

Fritt Samfund

Før Revolt

ORGAN FOR SOSIAL-ANARKISTISK FORBUND

UTGITT OG REDIGERT AV FORSVARSKOMITEEN FOR SACCO OG VANZETTI I NORGE

Pris 10 øre.

De amerikanske kapitalisters mord-register.

Man får ikke det rette lys over den fare som Sacco og Vanzetti svever i med mindre man også tar et overblikk over den brutalitet og den rekke av åpne klassejustismord som de amerikanske kapitalister tidigere har betalt sine dommere for å utøve.

La oss ganske kort gjenopfriske historien.

Først har vi den såkalte «Haymarkt-process». 3. mai 1886 holdt de streikende arbeidere ved maskinfabrikken Mc. Cormic møte og blev herunder plutselig overfalt av politiet som skjøt på mengden, drepte seks og såret mange.

Om aftenen den 4. mai holdtes der et protestmøte mot denne bloddåd på høitorvet i Chicago. På slutten av møtet blev der — av politiet selv — kastet en bombe som drepte en politikonstabel og såret flere. Politiet åpnet ild mot forsamlingen som forsvarte sig med revolverskudd. Resultatet var at 7 politi og 4 arbeidere blev drept og 16 politi og 50 arbeidere såret. De revolusjonære ledere for arbeiderne blev arrestert og dømt til døden — ikke for deltagelse i attentatene — men for «propaganda for anarkistiske ideer».

Det var de nu verdenskjente Chicagoanarkister.

I 1910 utbrøt der metallarbeiderstreik i Kalifornien. For å få slutt på den blev der av provokatører laget et dynamittattentat som kostet mange mennesker livet. En av de revolusjonære arbeidere Mc. Namara, blev arrestert og anklaget for å ha laget attentatet. Med den erfaring man hadde om slike provokasjoner fandt Mc. Namara å ville påta sig skylden for at ikke også andre ledere skulde lide samme skjebne. Han blev dømt til døden, men «benådet» til livsvarig fengsel.

Senere samme år utbrøt der streik blandt plantasjearbeiderne i Kalifornien. Plantasjeeierne innbød en delegasjon av de streikende «til forhandling». De hadde også tilkalt politi, som uten videre overfalt arbeidernes forhandlere. To av lederne for I. W. W. blev i den anledning satt under tiltale og idømt livsvarig fengsel.

I 1916, da krigsfeberen stod på sitt høieste, kastet provokatører en bombe i en militaristisk demonstrasjon. Tom Mooney og Warren Billing blev anklaget for dette, fordi de var blandt lederne for en streik som var generende for krigsjobberne. De blev dømt til livsvarig fengsel.

Den brutale klassejustis fortsatte under og efter krigen. I 1921 var antallet av politiske fanger ca. 150.

Efter krigen begynte en ny og voldsom periode av kamp mot arbeiderne. Der blev vedtatt undtagelseslove mot «den forbryterske syndikalisme» som blev flittig anvendt mot alle arbeiderkonflikter av alvorlig art. Der er efterhånden vedtatt slike undtagelseslover i 33 av Amerikas forenede stater. De første ofre for disse love var Ben Gitlow, som blev dømt til fra 5 til 10 års fengsel (et spesielt system for straffberegning som blev innført) fordi hans avis hadde offentliggjort et manifest fra venstre fløi av det socialistiske parti. Kort efter blev sekretæren for det kommunistiske parti i Newyork dømt for det samme også til 5—10 års fengsel. Så fulgte dommen over J. Larkin og Rutenberg for lignende «forbrytelser». Ialt har Newyork dømt 76 av de revolusjonære arbeidere til over 5 års fengsel for oprop og annen trykt skrift. Også de andre stater fulgte eksemplet og år for år er tallet av de dømte revolusjonære steget. I Michigan blev i 1922 76 arbeidere satt under tiltale for å ha deltatt i en kommunistisk konferanse og Rutenberg dømt til 15 års fengsel som lederen av konferansen. I 1925 blev en streikende grubearbeider i Ziegler i staten Illinois myrdet av den fascistiske Ku Klux Klahn. Helt uskyldige organiserte arbeidere blev satt på anklagebenken og på tross av alle beviser og kjennsgjerninger dømt optil 14 års fengsel. Også som resultat av provokasjonene under tekstilarbeiderstreiken i Passiac i 1926 blev en rekke arbeidere dømt til flere års fengsel.

Boikott amerikanske varer.

Nu er det mange lange år siden vi første gang hørte om Sacco og Vanzetti. Når *vi* synes årene er lange, er de vel flerdobbelt så lange for dem som sitter uskyldig innesperret i fengsel og venter dag for dag å bli ført til den elektriske stol. Jeg leste i en avis for en tid siden det var en journalist som hadde besøkt Saco og Vanzetti i fengslet. Han fortalte: «at de hadde snakket om døden med et hånlig smil, ja endog spøkt». Det hånlige smilet gjalt vel de *såkalte* myndigheter som har dømt dem fra livet uten beviser, de to må med rette smile både hånlig og foraktelig, for det er jo de som har dømt dem som egentlig skulde ha sittet innesperret, for *de* har virkelig begått en forbrytelse ved å dømme to uskyldige mennesker — som har samme rett og krav til livet og den smule frihet som vi andre har — til å sitte innesperret i mange år borte fra sine kjære, fra sine barn som de helst vil beskytte. Vi kan selvfølgelig aldri tenke oss hvad det vil si. Det må føles som å være levende begravet, det må opleves for at man kan få et begrep herom. Ord blir tomme og fraseaktige.

Når kommer far?

Hårdest har klassejustisen gått ut over den revolusjonære fagbevegelse som er kjent under navnet I. W. W. (Industrial Workers of the World). Siden «verdensfreden» i 1918 er ikke mindre enn 1400 av deres medlemmer dømt til langvarige straffer.

Tilfellet Sacco og Vanzetti er et ledd i de systematiske mord av revolusjonære arbeidere. Det er frekt og kynisk som så mange andre. Og når den internasjonale arbeiderklasse nu går til forsterket aksjon for å få dem fri, så må de regne med at der skal en virkelig kraft og energi til fra arbeiderne i alle land, skal det lykkes å tvinge disse to kamerater ut av de kapitalistiske bødlers hender. Det er nemlig bødler som er vant til å ha arbeiderblod på sine rovgriske hender.

Otto Luihn.

Og i all denne ventetiden på livet eller døden har det nu og da kanskje sneket sig inn et bitte lite håp om at deres kamerater kunde befri dem. La dem ikke håpe forgjeves. La oss gjøre det vi kan, boikott amerikanske varer, send protestskrivelser så mange at det blir skibsladninger til den amerikanske bøddelregjering som beskytter sine millionærsønner som begår lystmord.

La oss gjøre hvad vi kan for å befri Sacco og Vanzetti.

Fine Olsen.

Meddelelse.

Efter henstilling fra Føderalistisk propagandaforbund, bevilget Arbeidernes faglige landsorganisasjons sekretariat kr. 500.00 til kampen for Sacco og Vanzetti.

Beløpet blev besluttet oversendt Oslo faglige samorganisasjon til disposisjon for en komite opnevnt av Oslo faglige samoganisasjon, Føderalistisk propagndaforbund og Røde Hjelp.

Komiteen står til disposisjon for alle oplysninger, og påtar sig formidlingen av beslutninger, som skal oversendes de amerikanske myndigheter.

Komiteens adresse er:

Forsvarskomiteen for Sacco-Vanzetti.
Torvgaten 10, II. Oslo.

Sacco og Vanzetti kan kun redd*es ved en sterk arbeideropinion.*

Ansvarlig: *N. Heggland.*

Aasens Boktrykkeri, Storgaten 26, Oslo.

1928 nr. 1

Sacco·Vanzetti

Marie Donovan.
Sekretær i den amerikanske forsvarskomite.

Marie Donovan var en av dem som i Amerika førte den kraftigste propaganda for frihet og rettferdighet for Sacco og Vanzetti. Hun dømtes til et års fengsel for sin propaganda. En typisk amerikansk klassedom.

SACCO'S BREV TIL SIN SØN

Gråt ikke Dante! Vær sterk, så du kan trøste din mor. Ta henne med ut til landets stillhet på lange promenader for å plukke ville blomster. Hvil under de skyggefulle trær langs de rinnende bekker. Tenk alltid på at når man søker efter lykken må man ikke være egoist. Man må hjelpe de svake som behøver hjelp.

Hjelp også de forfulgte ofre for det avskyelige kapitalistiske system, for disse er kamerater som kjemper og faller som din far og Barto (Vanzetti). De har kjempet og falt i kampen for alle fattige arbeideres befrielse. Husk dette fasevekkende minne og benytt dig av det som bevis for dette århundredes store skam, denne grusomme henrettelse og vår urettferdige død.

De kan korsfeste våre legemer, Dante, men de kan ikke utrydde våre ideer, som de unge i fremtiden skal bære frem. Ennu engang ber jeg dig om å elske din mor og være hos henne og dem, som vi holder av. Glem heller ikke å skjenke mig litt av din kjærlighet. Barto sender dig sine kjæreste hilsener. Jeg håper at din mor hjelper dig å forstå dette brev, som jeg skulde ha kunnet skrevet meget bedre og meget mer lettfattelig, hvis jeg hadde vært bedre, men jeg har ikke så store krefter.

Din far og kamerat».

De blev myrdet!

Til kamp for å rettferdiggjøre deres minne!

Kamerater! Sacco og Vanzettis forsvarskomite har i tilslutning til Arbeidernes faglige landsorganisasjon og Oslo og omegns faglige samorganisasjon besluttet å igangsette en aksjon mot justismordet og med formål og krav om revisjon av processen for derved å rettferdiggjøre Sacco og Vanzettis minne og for å få opreisning for deres efterlatte.

Kamerater! Vi må aldri glemme Sacco og Vanzettis heltemodige kamp. Sacco og Vanzetti var våre klassekamerater, som myrdedes fordi de kjempet for arbeiderklassens frigjørelse fra kapitalismens slaveri. De myrdedes fordi de var socialister — anarkister.

Sacco og Vanzettis minne må renvaskes for det smuts som kapitalistklassen har kastet på dem.

Kamerater! La den amerikanske kapitalisme få føle og forstå at de har med en våken arbeiderklasse å gjøre.

Frem for rettferdiggjørelse av Sacco og Vanzettis minne.

*

Utfyll og innsend vedlagte protestskrivelse. Protestblanketter vil også være å få på samtlige samorganisasjoner i landet.

Saccos hustru med sine to barn. Datteren Inés og sønnen Dante.

Vanzettis søster Luigia.

SACCO'S SISTE BREV TIL SIN DATTER

Nogen timer før Sacco satte sig i den elektriske stol skrev han følgende brev til sin lille datter Inés:

Min kjære Inés!

Jeg skulde ønske du kunde forstå hvad jeg i dypeste kjærlighet, og med en sjel full av bitterhet ønsker å si dig. Jeg bærer det brev som du har skrevet til mig på mitt urolige hjerte, og jeg skal gjøre det til mitt livs siste dag. Min bønn skal bli at brevet får følge med mig i min grav.

Mitt høieste ønske var å få leve sammen med dig, din bror Dante og din mor i et lite hus ved skogranden.

Forenet gjennem samme hengivenhet og kjærlighet vilde jeg sette dig på mitt fang og lære dig å lese, skrive, tro og elske.

Det bleve ikke så.

Menneskenes ondhet har villet det anderledes. En fryktelig skjebne har skilt oss.

Dette gamle samfundssystem som anvender døden som undertrykkelsesmiddel, har grusomt slitt mig ut av armene på din mor og skilt mig fra deres kjærlighet. Forgjeves skulde de, mine barn, vente mig.

Jeg vet dog at de skulde bli gode mennesker. Jeg er sikker på at de hvert minut føler mig nær dere og jeg ber dere av lidelsesfull uro.

Takk på mine vegne alle venner som har kjempet for min frihet, og la mig omfavne dere alle. Dig, din bror og din mor.

Din far Nicolas Sacco.

(Fra dødscellen i Charlestown).

Blev Sacco og Vanzetti myrdet på obduksjonsbordet under full bevisthet?

Dreper eller bare bedøver den elektriske stol?

Spørsmålet om hvorvidt de mennesker som blir henrettet i den elektriske stol virkelig drepes av strømmen eller om de bare bedøves, har på nytt fått aktualitetens interesse.

For kort tid siden henrettet man i Amerika en viss mrs. Snyder i den elektriske stol, likesom man i sin tid henrettet Sacco og Vanzetti.

Kvinnen, som sammen med sin elsker hadde drept sin mann, gikk til stolen med en sinnsro som forbløffet alle. Denne sinnsro var ikke tilkjempet, den var naturlig.

Mrs. Snyder var nemlig, som følge av den amerikanske presses fremstilling, overbevist om at hun ikke skulde bli drept, men bare bedøvet av den elektriske strøm. Sammen med hennes advokat og læger hadde man foretatt sådanne foranstaltninger, at hun umiddelbart efter prosessen i stolen skulde føres til et sykehus hvor oplivningsforsøk skulde foretas.

Fengselsdirektøren hadde imidlertid gjort sikkerhetsforanstaltninger for å forhindre en sådan gjenopståen fra de døde. Han hadde gitt fengselslægen ordre om ved obduksjonen å foreta et operativt inngrep i visse vitale organer, således at enhver mulighet for gjenoplivelse var utelukket. Fengselslægen hadde således fått ordre om å fullbyrde henrettelsen på obduksjonsbordet.

En fransk professor, G.V.Rota har, under den pressedebat som kom som følge av denne henrettelse, hevdet, at den mulighet foreligger at delikventen ikke dør i den elektriske stol, men bare bedøves. Det er som bekjent også mange andre medicinske autoriteter som er av samme mening. Den elektriske stols offer får både stemmen og nervene lammet således at det er ute av stand til å gi livstegn fra sig, selv om det er ved full bevissthet.

Professor Rota forteller, at han selv under et eksperiment blev truffet av et elektrisk støt, hvorved han blev lammet i førti minutter. Under hele denne tid beholdt han den fulle bevissthet, men var ikke istand til å gjøre den minste bevegelse eller yttre den minste lyd.

Den forferdelige mulighet foreligger altså, at denne delikvent, det her er tale om, mrs. Snyder, blev båret fra den elektriske stol til obduksjonsbordet, uten at hun var død. Det er mulig at bedøvelsen ikke engang var istand til å berøve henne bevisstheten, og at hun i lammet tilstand, ute av stand til å gi livstegn fra sig var vidende om lægens forberedelser inntil hun under operasjonskniven mistet bevisstheten.

Foreligger denne mulighet for mrs. Snyder gjelder det naturligvis alle andre som er blitt mishandlet i den elektriske stol. Den har da også foreligget i tilfellet Sacco—Vanzetti.

Det er således helt berettiget å betrakte som en mulighet, at hverken Sacco eller Vanzetti døde i den elektriske stol. Det er trolig at de mistet bevisstheten, men kan nogen garantere, at de ikke har fått bevisstheten tilbake, og vedblitt å være lammet inntil de kom under behandling av lægens obduksjonskniv? Er det ikke mulig at de i sin lamme, men bevisstløse tilstand har vært vidne til lægens forberedelser til å berøve dem livet på obduksjonsbordet? At de således har fått gjennemgå henrettelsens skrekkelige fase to ganger? At det er lægen som er blitt bøddel, og ikke den mannen som sluttet den elektriske strøm.

At myndighetene regner med denne mulighet, fremgår av tilfellet mrs. Snyder. Hvis myndighetene hadde vært forvisset om at den elektriske stol drepte delikventen, så hadde de ikke behøvet å være redde for å utlevere ofret, heller ikke hadde de behøvet å gi fengselslægen ordre om, gjennem et operativt inngrep, for alle eventualiteters skyld, å gjøre slutt på livet.

Hvilken forferdelig død! Har den moderne kultur overtruffet det middelalderske barbari? «Efter å ha vært korsfestet i 7 år», som Sacco selv ytret, og derefter blitt tortert i den elektriske stol under forsøket på å berøve dem livet ved hjelp av elektrisk strøm, har Sacco og Vanzetti i lammet tilstand, men med full bevissthet, fått anledning til å iaktta forberedelsene til deres annen henrettelse. Når skal verden kreve en slutt på dette grusomme barbari? Og hvor lenge skal arbeiderklassen finne sig i at deres beste forkjempere blir berøvet livet på en så dyrisk måte. Kravet om revisjon av Sacco—Vanzetti-tilfellet må få nytt liv, og må de som har vært skyld i deres død, stilles til ansvar derfor.

Brev fra Saccos hustru og Vanzettis søster.

La deres appell bli hørt.

Nicola Saccos hustru og Bartolomeo Vanzettis søster har sendt verdens proletariat nedenstående brev:

«Under spendingen av den tragedie som har knuget oss helt siden 5. mai 1920, har vi lært oss å skatte det sanne vennskap og den opriktige hengivenhet for et ideal. Forståelsen av dette har lært oss å fatte livets verdi og den sanne verdi av livet for min elskede mann og vår elskede bror, Nicola Sacco og Bartolomeo Vanzetti, som blev myrdet av staten Massachusetts den 23. august 1927.

Så hårdt nedtrykt som vi og våre familier er dømt til å være hele livet igjennem, ønsker vi å forsikre Sacco og Vanzettis venner, såvel i Amerika som i andre land, at vi gjennem deres eksempel er blitt inspirert til å fortsette kampen og proklamere deres uskyldighet.

Av hele vårt hjerte takker vi Saccos og Vanzettis venner, som ikke-vaklet et eneste øieblikk, ikke engang når makthaverne mobiliserte alle sine krefter mot dem. Vi er dypt taknemlige mot alle, såvel de som har ydet hjelp og lagt sin tillit i dagen for vår bror og min mann, men som på grunn av forholdene ikke har kunnet gjøre nogen mer personlig innsats, som mot alle dem hvis utrettelige og opofrende bistand alltid har vært for hånden, som har latt sig opildne av en virkelig, personlig kjærlighet til Sacco og Vanzetti som to elskverdige og fremskrittskjempende mennesker.

Vi er aldeles overbeviste om at den kamp, som i mer enn 7 år er ført for Sacco og Vanzetti ikke er ført forgjeves. De er myrdet, men de har efterlatt sig et krav med appell til alle mennesker — et spesielt krav på rettferdighet istedetfor fordommer, et krav på sannhet istedenfor hykleri.

Vi blev rykket vekk fra det lune liv i hjemmet og gjennem denne tragedie og kampen mot det hat den førte med sig er vi kommet til forståelse av, at rettferdigheten ikke finnes blandt de høieste samfundsstøtter selv om de nyter aldri så stor anseelse. Vi har lært oss å innse, at rettferdigheten aldri opnåes, uten gjennem uavbrutte anstrengelser, og selv da på en ufullkommen måte, fordi menneskene selv er ufullkomne.

Den lange kamp for min mann og vår bror og den endelige berøvelse av deres liv midt under triumferende jubel fra mangen fremstående borger, har skapt en situasjon som må gjennemkjempes. Verdien av en sådan dødskamp må ikke gå tapt.

Vi er overbevist om at det finnes mange av dem som kjempet for Sacco og Vanzetti som ikke kommer til å føle sig tilfrets før hele sannheten om mordet kommer for dagen og den sorteste fordom og uvitenhet må vike. At denne efterlatte arv skyldes dypt innrisede fordomme hos de høit ansette er yderligere en grunn for at det må bli gjort.

Vår bror og min mann blev dømt og henrettet like uskyldige som de arrestertes. De rykter om hemmelige beviser, som blev satt i omløp av myndighetene, for å dekke over deres handlinger, er i stil med den måte hvorpå hele processen er ført mot Sacco og Vanzetti.

Vi fastslår dette i denne vår opriktige taknemlighetsskrivelse, så at alle Sacco og Vanzettis venner må få kunnskap om hvor ivrige vi og våre familier er for at denne kamp ikke blir opgitt eller dør hen. Våre egne, våre barns og de øvrige familiemedlemmers skjebner kommer naturligvis i betydelig grad til å bestemmes av den fortsatte aktivitet hos de myrdedes venner og hos alle venner av sannhet og rettferdighet hele verden over.

Rosa Sacco. Luigia Vanzetti.

Når Rosa Sacco møter Vanzettis søster Luigia, ved hendes ankomst til Amerika.

Hvorfor Sacco og Vanzetti myrdedes.

Av *Albert Jensen.*

Innen det amerikanske politisystem benytter man i stor utstrekning belønninger for arrestasjon av mennesker, som på en eller annen måte har forbrutt sig mot det kapitalistiske samfunds lover. På samme måte som man her hos oss betaler skuddpremier på visse rovdyr og skadedyr, betaler man i Amerika skuddpremie på mennesker. Skuddpremier i bokstavelig forstand. Som et sidestykke til dette har sammenslutningen av bankiere i Texas satt skuddpremie på bankrøvere, skuddpremien er satt til 10,000 dollar for hver røver som blir nedskutt.

Oprettelse av slike skuddpremier stimulerte naturligvis *kriminalpolitiet*, som i Amerika ikke bærer sitt navn forgjeves; ti *den* er i utstrakt grad *kriminell*, sammensatt av tyver og kjeltringer, som den er.

Endel av *kriminal*politiet, som var i forlegenhet for mynt, arrangerte et bankrøveri, for på den måte å kunne motta skuddpremiene. De fikk tak i nogen stakkars arbeidsløse, som var henvist til landeveiene, blev enige med disse om at de til et bestemt klokkeslett skulde opholde sig utenfor en bank. De stakkars ofre som ante fred og ingen fare møtte op utenfor banken. Da de en stund hadde stått utenfor denne og betraktet lokalene, stormet plutselig *kriminalpolitiet* frem og arrangerte et *moderne* bankrøveri, — to av de leiede ofre blev nedskutt. De trodde at de også hadde git den tredie av sine ofre nok kuler for å bringe ham over i de «evige jaktmarker».

Men dengang tok de feil.

Han var dessverre hårdt såret; men ikke verre enn at han på sykehuset kunde avlegge en fullstendig beretning om saken, en beretning som bankierene selvfølgelig benyttet sig av for å slippe å betale skuddpremier. *På den måten har dette tilfelle kommet til offentlighetens kunnskap.*

Sacco og Vanzetti blev tiltalt for et ran og mord i South-Braiwtree og i Bridgewater.

Industrieiernes forbund i Massachusetts hadde opsatt en premie fra 50,000 til 200,000 dollar for arrestasjon av enhver forbryter som hadde vært med i det — den forbrytelse som Sacco og Vanzetti blev dømt for.

Når man i dette tilfelle ser hvilke skurkestreker *kriminalpolitiet* kan begå for å tjene 10,000 dollar, så behøver man sannelig ikke ha nogen livlig fantasi for å kunne tenke sig hvor smarte og pågående *kriminalpolitiet* vilde være for å tjene skuddpremiene som var utsatt i det spesielle tilfelle, Braintree- og Bridgewater-saken!

På den måten blir det ganske enkelt å forstå det edderkoppnett av løgner, falske vidner, falske indicier, mened, osv. som er blitt spunnet om de ulykkelige ofre, Sacco og Vanzetti. Hvilken fristelse for smutsige politisjeler! 200,000 dollar for å få dømt Sacco, den samme sum for Vanzetti! Hvilke forbrytelser kan man ikke få et menneske til å begå for en tiendedel av denne sum? Hvilken energi må ikke politiet ha vært i besittelse av for å *«samle»* beviser for de anklagedes forbrytelser!

Hvor mange falske vidner kan man ikke få kjøpt for en liten del av den opsatte belønning?

Hvilken engel kan man ikke under slike omstendigheter få til å bli en djevel?

Men det viser klart og tydelig at hele statens rettsmaskineri er fordervet og gjennemrättent. Hvilken utryghet, hvilken usikkerhet må ikke hvert menneske føle under slike omstendigheter?

Ingen kan være sikker på at han ikke i morgen blir anklaget for en forbrytelse som han ikke har anelse om. Er bare «skuddpremiene» store nok, så det kan «lønne sig», kan enhver som blir anklaget for en forbrytelse være sikker på å bli dømt og bringes til skafottet. Hvad blir det da igjen av rettssikkerheten? Ingen ting! Ja mindre enn ingen ting.

Også uten «skuddpremier» beherskes retten av pengene; men med «skuddpremier» blir forholdet så meget mer kynisk.

Eiendomsforholdene i det nuværende samfund forgifter å demoraliserer alt.

Sacco og Vanzetti blev på mere enn en måte offer for dette kapitalistiske system.

A. J—n.

Litt om Sacco og Vanzetti-aksjonen.

«Der Syndikalist» skriver:

Tragedien om Sacco og Vanzetti har ikke funnet sin avslutning ved disse to martyrers død. Sacco og Vanzetti-komiteen i Boston utgir atter en bulletin i hvilken den redegjør for den fortsatte virksomhet og de midler som må foretas for å fremkalle en gjenoptagelse av processen.

Gjennem en ny rettsprocess skal verden bli forvisset om at begge de drepte virkelig var uskyldige, og har vært offer for den kapitalistiske klassejustis.

I. A. A. (Internasjonal Arbeiderassociasjon) opfordret straks efter kameratenes død, til en boikott av alle nordamerikanske produkter. Desverre er det for øieblikket bare få land som med alvor har iverksatt en boikottaksjon. Av de virksomme er særlig å fremheve land som Argentina, Sverige og delvis også Norge. Mest virksomme er de svenske kamerater, de svenske ungsocialister, de svenske syndikalisters centralorganisasjon (S. A. C.) og andre venstreretninger har stadig holdt liv i forsvarskomiteen for Sacco og Vanzetti. Kampanjen for boikott av nordamerikansk film blir energisk fortsatt. I samtlige syndikalistiske og ungsocialistiske aviser blir det opfordret til boikott av amerikansk film, og Sacco-Vanzetti-komiteen utgav små håndsedler med følgende innhold:

«Sacco og Vanzetti er blitt myrdet av den amerikanske kapitalisme. Som svar boikotter arbeiderne den amerikanske film. Her spilles en amerikansk film».

Denne seddel som blir trykket i hånden på det kinobesøkende publikum, forfeiler aldri sin virkning. Det var bare å ønske, at lignende aksjoner blev foretatt i alle land, for bare i internasjonal målestokk kan denne aksjon bringe det tilsiktede resultat.

Men det er også den beste måte hvorpå man kan få has på det amerikanske dollarvelde.

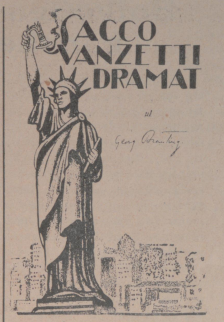

Sacco—Vanzetti-dramat av Georg Branting. 160 sider. Bokforlaget Brand, Stockholm 4.

Boken gir oss et innblikk i det amerikanske politis brutale forfølgelse av revolusjonære elementer, som, på tross av den formelle ytringsfrihet, allikevel løper den største risiko ved å bli hektet.

En rekke av merkelige tilfeldigheter førte til at Sacco og Vanzetti blev arrestert. Likeledes blev også en av deres kamerater, en anarkist ved navn Orciani arrestert dagen efterpå.

En opkonstruert teori om at røverbanden bestod av Coacci, Boda, Sacco, Vanzetti og Orciani falt sønder og sammen. Man måtte derfor slippe Orciani ut av fengslet, og gjorde heller intet forsøk på å hekte Coacci og Boda. Men allikevel holdt man fast ved restene av teorien, som får det komiske utfall, at Sacco og Vanzetti var medskyldige til tre uskyldige.

Boken som helt igjennem er en objektiv fremstilling av sakens akter gir et mørkt virkelighetsbillede av den amerikanske justis. Her er det tilfeldighetene, partiskheten og dollaren som efter alle kunstens regler utfører forbrytelsen i legale former.

Boken bør leses av enhver arbeider og revolusjonær som vil ha kjenskap til den rettstrygd som hersker i Amerika.

Prisen er 2 kr. Den er å få ved henvendelse til Sacco—Vanzettikomiteen, Torvgt. 10.

C. A.

Kamerater! Å kjempe for opreisning av Sacco og Vanzettis minne er å kjempe mot kapitalismen og arbeide for et samfund hvor fred, frihet og rettferdighet hersker.

Boikotten av amerikanske varer.

Aldri tidligere har arbeiderklassen vist sin internasjonale solidaritet og broderskap slik som i saken mot Sacco og Vanzetti. Helt fra deres første innesperring og til deres død i den elektriske stol blev myndighetenes skritt fulgt med en stadig stigende interesse. Deres skjebne blev en fellesinteresse så intenst følt, som var de våre brødre og ikke to arbeidere i en annen verdensdel. Årsaken til dette er ikke bare den internasjonale brorskapstanken, men her vilde den amerikanske kapitalistklasse slå ned to talsmenn for arbeiderklassen, som et ledd i den kjede av mord og undertrykkelse som er øvet mot arbeiderklassen av overmodige kapitalisttruster, med de dømmende myndigheter som villige redskaper for å knuse arbeiderklassens talsmenn og organer.

En resolusjonsbevegelse har sin bestemte og begrensede opgave: den å vise den følelse som behersker dem som vedtar resolusjonene. Det blir det moralske påtrykk som kan øve innflytelse på de personer som dømmer ut fra sin moral. Anderledes stiller det sig i de tilfeller da de dømmende myndigheter skal begå justisforbrytelser som redskaper for og dirigert av pengemakten.

Dette var forholdet i saken Sacco og Vanzetti, og da måtte de amerikanske kapitalister og deres kapital rammes hvis deres «samvittighet» skulde våkne. Ut fra dette vokste kravet om boikott av amerikanske varer og amerikansk kapital. Kravet var ikke opkonstruert, det vokste frem som et naturlig og bevisst krav at skulde våre kamerater reddes så måtte kapitalistklassen rammes der den har *sine* følelser. Tusener og atter tusener av boikottbeslutninger strømmet inn. Enhver følte alvoret i kampen, enhver følte det som en æressak ikke bare å overholde boikotten men også å få andre til å gjøre det samme.

Slik var forholdet. Allikevel følte de amerikanske kapitalister sig sterke nok til å trosse hele verdens bevisste arbeiderklasse og myrdet våre to kamerater.

En boikottbevegelse av dennes dimisjoner og formål måtte og kunne ikke stanses ved deres død. Hevnen for mordene og kravet på en ny rettferdig behandling av saken for å bevise deres uskyldighet og rense deres minne i det de var anklaget og dømt for, måtte bæres oppe av virksommere midler enn resolusjoner. Men nu måtte boikotten organiseres til å omfatte ting som publikum selv kunde kontrollere, var av amerikansk opprinnelse, og som arbeiderklassen var de største forbrukere av. Dessuten måtte den bestå av varer som kunde erstattes og skaffes til konkurrancedyktige priser og kvalitet fra Norge eller andre europeiske land for på den måten å kunne drive importen av amerikanske varer ned så langt som mulig.

Under hele boikottagitasjonen var tanken om boikott av amerikansk kapital i bedrifter her i landet oppe, men uten å bli til annet enn individuelle, spredte fektninger. Når nu den øvrige plan av boikotten blev organisatorisk planlagt vilde vi også ta med bedrifter av disse.

Når vi stanset ved British American Comp. *og ikke tok med flere* er grunnen denne:

British American Comp. består for en overveiende del av amerikansk kapital og er en del av en stor internasjonal tobakkstrust som kjemper om monopol av råmaterialet i tobakksindustrien. Den ledes med halvdelen av amerikanske tobakksfabrikanter som direktører og har en kapital på 3 milliarder norske kroner. Dets ferdige produkt her i landet kan fullt ut erstattes av varer bl. a. fra den Kooperative Tobakksfabrikk. B. A. T. Co. hadde ca. 50 arbeidere som kundoe, i tilfelle, få plass på andre fabrikker, da omsetningen vilde gå over til disse. Og tilslutt, hele fabrikkens produksjon er av sin natur begrenset til fabrikkområdet, og innvirker ikke på andre fagg eller arbeidere.

Da boikotten begynte å virke og omsetningen derav minsket i en betraktelig grad, begynte tobaksarbeiderne i trustens fabrikk, i samarbeide med forbundets forretningsfører, hr. Johansen, å undergrave komiteens arbeide i boikottspørsmålet ved å utsende mot-oprop til samorganisasjonene, avisene, forbundene og en del foreninger. Da dette heller ikke hadde den ønskede innvirkning på boikotten, fikk de endel av organisasjonens tillitsmenn til å foreslå boikotten hevet på følgende grunnlag: «Tobaksarbeidernes avdelinger i Oslo har sendt ut et oprop til de fagorganiserte arbeidere med protest mot boikott av British American Tobacco Co. (Norway) Ltd. Da det er bragt fullt på det rene at denne bedrift er kommet med i Sacco—Vanzetti-komiteens boikottforteg-nelse på et helt feilaktig grunnlag, må vi rette den alvorligste henstilling til våre organiserte kamerater om å heve denne boikott straks, da vi ellers står i fare for å *miste* vårt arbeide.

For samtlige arbeidere ved B. A. T. Co. Navn. Navn».

Arbeiderpressen og boikotten.

Det er vel få saker i den senere tid som har skaket op menneskenes sinn så meget som det meget omtalte og beryktede justismord på Sacco og Vanzetti. Over hele verden blev der reist en kampanje for å hindre justismordet.

Det som i dette tilfelle er bemerkelsesverdig er, at det ikke bare var arbeiderne som protesterte, men alle de individer som hadde en smule samvittighet var med i denne kjempeprotest.

Det var heller *ikke bare* arbeideravisene som omtalte dette redselsfulle justismord, også de borgerlige aviser rundt om i de forskjellige land inneholdt mer eller mindre sympatiske artikler om saken. I en ærrekke hadde de anarkistiske og syndikalistiske organisasjoner arrangert protestmøter mot dødsdommens fullbyrdelse.

I den senere tid blev også de øvrige organisasjoner med i kampanjen. Også her i Norge blev opinionen så sterk at den gav gjenlyd fra landsende til landsende.

Der blev også nedsatt en komite bestående av representanter for forskjellige organisasjoner. Denne komite fikk i opdrag å gjøre hvad den kunne for å hindre at Sacco og Vanzetti blev satt i den elektriske stol. Et av de midler komiteen grep til var organisasjonsmessig og private protester, likeledes en boikott av alt som kom fra Amerika. Denne boikott blev mottatt med interesse av de fleste, også arbeiderpressen, av de forskjellige avskygninger, stillet sig velvillig til aksjonen. De inneholdt gang efter gang redaksjonelle og innsendte artikler om Sacco og Vanzetti-saken.

De inntok også fra først av en sympatisk stilling til boikotten av de amerikanske varer. Men merkelig nok der inntrådte litt efter hvert en forandring. Deres stilling til boikotten blev mer kjølig. Ikke direkte, men indirekte.

Et eks.: Det var enkelte aviser som også da omtalte den amerikanske film, men med et skuldertrekk, som godt kunde tas for en advarsel, mot å gå og se på vedkommende film, mens den europeiske film blev hevet til skyene. Men litt efterhvert ophørte også dette lille eselspark til den amerikanske film. Dette var hvad filmen angår, men desverre var det også tilfelle for andre varers vedkommende.

Arbeiderklassen — dens presse — har alltid hevdet, at den vil og skal stå fritt til de forskjellige kapitalistiske institusjoner.

Ære være den for det, men det er dog så, at enhver ting er underkastet livets lov, således også med en stor del av arbeiderpressen, i dens forskjellige avskygninger.

Sålenge et organ skal være for en stor del henvist til å eksistere på kapitalistiske annonser, har og får den på grunn av egeninteressene ikke anledning til å delta aktivt i boikotten av dette eller hint kapitalistiske foretagende. Dette er et sørgelig faktum, men det er en ting som man ikke kan komme forbi, at arbeiderpressen i kampanjen for Sacco og Vanzetti på grunn av det økonomiske trykk som hviler over dem, ikke har gjort hvad de kunde og maktet for våre kamerater.

En lærdom kan arbeiderne ta av dette og det er at de gjør sin presse så sterk at de ikke er underkastet censur av den innen- eller utenlandske kapital.

Ludvik.

Dette blev utsendt uten at man på forhånd hadde konferert med S. & V.-komiteen. Ved en senere anledning blev også denne fremgangsmåte karakterisert efter fortjeneste på møte i Oslo og omegns faglige samorganisasjon. Det hadde vært naturligere og svart bedre til arbeidernes syn og til sakens hensikt hvis British' arbeidere hadde beveget direktøren for B. A. T. Co. å gjøre henstillinger til de amerikanske eiere og direktører av fabrikken at disse i sin tur gjorde henstilling til Massachusetts guvernør om å ta dommen op til ny revisjon.

Komiteen hadde efter dette intet annet valg enn sammen med de rette organisasjonsinstanser å heve boikotten.

Boikotten viser at dette våben er effektivt både i nasjonale og internasjonale kampe. Det viser også at ingen utenom organisasjonene makter å slå ned en besluttet boikott. Det viser arbeiderklassens makt som forbrukere. Når denne makt blir utnyttet fullt ut, vil vi nå langt. Arbeiderklassen har ved sin aksjon og boikott satt et varig merke på sin internasjonale solidaritet. At egeninteressen hos endel endda har en bred plass er en ting som blir forandret ved fortsatt socialistisk oplysning.

Witalis.

Alle må lese *«Sacco—Vanzetti-dramat»*. Beretning om en justisforbrytelse av advokat Georg Branting. Pris kr. 2.00 + porto.

Kan bestilles fra Social-anarkistiske forbund, Torvgt. 10, Oslo og fra Brands Förlag, Stockholm 4.

Vanzettis siste brev.

Bartolomeo Vanzetti.

Nedenstående brev er hentet fra «Brand». Det er på grunn av vår knappe plass gjengitt i sterkt forkortet form; men gjengir dog hovedinnholdet og tankegangen i Vanzettis brev.

10. juli 1927.

Til internasjonal anarkistiske forsvarskomite.
72 rue des Prairies, Paris (20 e).
Frankrike.

Kjære kamerater!

Mottatt deres brev av 12. juni og skulde ha svart på deres spørsmål før.

Men akk! Natten til 30. juni blev vi vekket, ført til en automobil, og under eskorte av bevebnede voktere, ført til Dedhams fengsel i Charlestown, Massachuts.

Her er vi avsondret fra hverandre og venter på den 10. aug. som er fastsatt for dagen vi skal henrettes.

I den forferdelige natt da vi blev overflyttet tapte jeg i virvarret brevet jeg skulde sendt dere. Vi har nu for oss 30 dage av solidaritet å vente på, innen vi blir brent i den elektriske stol. I sannhet et storartet perspektiv!

De spør om jeg visste at de hadde interessert «forbundet for menneskenes og borgernes rettigheter» samt endel andre personer for vår sak. Jeg er tilfreds med deres fremgangsmåte og har intet å innvende.

Vi er anklaget for to forbrytelser, som vi er helt uskyldige i. Avkreftet av 7 års fengsel, hvor vi har gjennemgått en langsom og uhyggelig henrettelse, venter vi nu kun på døden.

Vi har bevist vår uskyldighet og dommernes forbryterske partiskhet, vi behøver ikke lenger å appellere til en bestemt klasse.

Den kapitalistiske lov og såkalte rettferdighet, er tilstrekkelig til å bevise vår uskyldighet og gi oss opreisning, men da må den ikke være som nu: partisk og uimottagelig for fakta.

Gjennem oss har dommerne krenket menneskerettighetene, grunnprincippene for all rett er blitt hånet i aller høieste grad, til den grad at høieste domstol i Massachutts *har brukt loven på en ulovlig måte;* for å bringe oss i bødlens hånd. Alle de som mener at ingen må dømmes for en forbrytelse de ikke har begått, alle de som forstår, at rettferdigheten og friheten gjennem vår sak blir skjendet i hele menneskehetens navn og som ikke vil være med på å gjøre vårt konstitusjonelle system, til et imperialistisk og kapitalistisk herrevelde, er velkomne, og har grunn til å delta i kampen. Vi respekterer deres følelser som vil stille sig på vår side i kampen. Det beste i dette tilfelle er at en og hver gjør hvad han mener er sin plikt og handler efter sin overbevisning.

Vi kjenner til de mange og store demonstrasjoner til vår fordel.

Vi kjenner til det som de beste i menneskeheten har gjort til vår fordel, handlinger som tidligere kun har kommet keisere, konger og hellige til del. Vi kjenner ikke til detaljene, så vi kan ikke uttale oss om dem.

De borgerlige og vår sak.

Bygget som deres opfatninger er på begivenheter, fakta og domsavsigelsen osv. synes det mig at de gjør hvad der er riktig og berettiget. Når vi ser på stillingen som den er har de jo heller ikke annet å gjøre.

Ti de mest borgerlige finner at sammheten i vår sak lyser igjennem — til og med de mest reaksjonære av våre forsvarere har uttalt: «Saken mot Sacco og Vanzetti må optas på nytt, hvis der ikke vil bli sat en skamplett på Amerikas gode navn og rykte — det vil være en feil å henrette dem på juryens urettferdige utslag som dømmer dem til døden».

Den faktor som har drevet Thayer, Katzman og Steward til å føre oss i døden er hatet og hevnlysten mot de utlendinger (italienere) som er anarkister og bekjemper krigen.

Alt det som er stort og varmhjertet i og utenfor Amerika sympatiserer med oss, alt det som er lavt og nedrikt er mot oss.

Mennesker uten intelligens, uten tenkeevne, som utgjorde juryen, blev forvandlet til lynchemordere. De har makten i sine hender og bruker den på den mest forbryterske måte. De har seiret gang på gang.

I syv år og to måneder har vi vært utsatt for fengslets tortur nu har de sperret oss inne i dødscellen, 28 dage har vi tilbake før vi skal brennes tildøde.

På grunn av de store demonstrasjoner og protestbevegelser og guvernørens nye undersøkelser, dommens urettferdighet og vår uskyldighet, begynner de, kamerater, å håpe pånytt og tale tillitsfulle ord og håpe på et lykkelig resultat av vår sak. Våre kamerater her i landet, som kjenner til alle de foregående rettssaker og som vet hvem våre fiender er, nærer en sann redsel for den 10. august.

Fordi om vi har gjennemgått store lidelser i disse syv år, lidelser som ikke mange kan tenke sig, tror mange at dødsdommen vil bli ophevet. Dette er bare illusjoner. Selv om vi hadde sittet fengslet i 50 år vilde våre fiender ha henrettet oss hvis der ikke skjedde verdenshistoriske begivenheter som kunde gripe inn i situasjonen.

Dette er ting jeg har vært klar over siden dommen i Plymouth. Da kan de selv tenke hvad de syv år har vært for mig.

Er vi glemte?

Våre fiender trodde at kameratene hadde glemt oss, da det var roligdagene for henrettelsen nærmet sig og at de nu uten frykt for noget angrep kunde la maskene falle og vise sine virkelige ansikter.

Det er interessant å legge merke til de forslag o. l. som fremkom. Fra New York skrev en person: *«En storstilet hengning en gang imellem er meget opløftende for folket».* En annen som ikke kjenner hverken oss eller vår sak sier: «Hvis der ikke er nogen annen som vil bringe S. og V. over i det hinsidige er jeg villig til å fungere som bøddel».

En advokat fra Vermount skriver: «La oss vise Fuller at vi står på hans side, så han henretter Sacco og Vanzetti hurtigst mulig. Om deres henrettelse blir utsatt og måske ikke fullbyrdet vil det bli en storslagen seir for verdens revolusjonære».

En prest fra Philadelphia som protesterte mot sine embedsbrødre som sympatiserte med vår sak uttalte: «Efter sine egne uttalelser er Sacco og Vanzetti kommunister av verste slags. *Til og med om de er uskyldige, må de henrettes, ti de er forbrytere i sitt hjerte».*

Det er en skam at mennesker

Nicola Sacco.

som ikke kjenner oss og vår sak, kan komme med slike uttalelser. Det er derfor gledelig at de som får kjenskap til saken og anledning til å sette sig inn i denne, stiller sig på vår side i kampen.

En komite forlanges nedsatt.

Denne komite skulde bestå av alvorlige rettenkende, kompetente menn, til å gå gjennem alle sakens dokumenter. Dette blev selvfølgelig nektet. Hvorfor? Jo det *stred* mot loven!

Guvernøren hadde ikke nogen rett til å overflytte sin makt til andre personer. Dette er selvfølgelig en forvrengning av mitt og forsvarskomiteens forslag eller begjæring.

Det vi forlanger er, at alle dokumenter angående vår sak legges frem så offentligheten kan få kjenskap til den.

Dean Vigmore har evnen til å forvrenge fakta, man kjenner hans nedrige måte å nedsette anarkismen på, som han betegner for den mest forbryterske bevegelse i verden. Han fordret vår henrettelse for de handlinger våre kamerater i utlandet utførte for å støtte vår sak.

En arkivar Goodwin raste mot alle som ikke krevet vårt blod.

«Det er», sa han, «gråt milde, svake mennesker eller også farlige revolusjonære». «Ingen undersøkelseskommisjon bør nedsettes».

I et intervju med en medarbeider i «Succes Magasin» i november, 1926, fremholder Fuller, at han vil la alle dødsdømte henrette, deriblandt S. og V. Jerry Getzuim, en fange som også er dømt til døden, sitter i en celle i nærheten av min, er overbevist om at hans begjering om en prøvelse vil bli avslått og at hans straff ikke vil bli formildet, fordi statsautoritetene vil henrette oss, vil de også henrette ham.

Av de 850 fanger, som er innesperret her, sympatiserer de fleste med oss, men de tør ikke tale med oss av frykt for forfølgelser av fengselsmyndighetene.

Madeiros tilståelse.

Madeiro, som er godt kjent i fengslene, var klar over hvad hans tilståelse vilde resultere i. Han viste at han vilde komme til å miste alt håp om en formildelse av dødsstraffen til livsvarig fengsel.

Han var i Dedham fengsel, da han fremkom med tilståelsen om sin delaktighet i mordet.

Flere ganger har han uttalt: «De myrder mennesker som er uskyldige, hvorfor henretter de ikke mig isteden for dem? For Kristi kjærlighets skyld, vent ikke lenger med å henrette mig, la det bli slutt med det samme.»

Fengselspresten R. Murphy og hr. Brook fra benådningskommisjonen forsøkte å få Madeiros til å ta sin tilståelse tilbake for at de på den måte med god samvittighet skulde kunne henrette oss.

Men Madeiro fremholdt hele tiden at han kun hadde sagt sannheten og at vi ikke hadde noget med mordet å gjøre.

Kampen mot og for oss.

I 1915 deltok jeg i en streik ved «Plymouth Cordageie», en av dette selskaps største aksjeeiere og direktør, er en av de som ivrer mest for vår henrettelse.

Samlet jeg alle de giftige artikler som er skrevet om oss i de forskjellige aviser, vil det bli et dokument av løgn, fordommer, hat, frykt, sofisme, grusomhet, ukyndighet, falsk medlidenhet, uro, avsky, forfalskning av fakta, av fanatisme og moralsk degenerasjon. Hovedinnholdet av det hele vil bli, at vi må og skal henrettes, fordi vi er utlendinger (italienere), fordi vi er motstandere av krigen og agiterer mot den, fordi vi er fiender av de nuværende institusjoner, fordi vi er revolusjonære skal Sacco og Vanzetti henrettes.

Med andre ord, det er et legalt mord, utført av statsgrunner, og dette innrømmes av gjerningsmennene. De gjør alt hvad de kan for å hindre våre venner i å arbeide for vår sak. De blir nektet å avholde protestmøter, de nektes å demonstrere, de forbydes å arrangere offentlige og private møter i Boston.

På samme måte som de gjør alt for å hindre våre venner i å arbeide for vår sak, gjør de alt for å skade oss. Nu efter syv års tortur er vi ført til dødscellen, med lite lys og lite luft. De nekter oss å motta besøk, de piner og torturerer oss åndelig på en slik måte at det kan forvirre den sterkeste hjerne. Våre motstandere arbeider natt og dag, med full fart for at vår henrettelse skal bli fullbyrdet. Kamerater! Kom ihu de bitre erfaringer fra tidligere perioder. Husk at redselen er det eneste som kan holde en tyranns hender tilbake.

På tross av at jeg vet at alle de som har vidnet mot oss er menedere og mordere er alt hvad vi har fordret en ny rettssak, som jeg er overbevisst om vilde bevise vår uskyldighet, hvis den blev ført lovlig, rettferdig, uten falske vidner og meredere. Men dette har blitt avslått.

Hvis ikke den internasjonale protestbevegelse, som er igangsatt, blir så kraftig og effektiv at den kan føre til en gjenoptagelse av saken, er det eneste vi kan vente oss, døden.

Bartolomeo Vanzetti.

Sacco-Vanzetti-bevægelsen i Sverige.

C. J. Björklund.

Sverige er det land som utenom Nord- og Sydamerika har gjort den største innsats i Sacco- og Vanzetti-bevegelsen.

Den svenske Sacco- og Vanzetti-komite har nylig utgitt sin beretning for det hittil pågåtte arbeide, som vi har hatt den glede å gjennemlese, og vi må erkjenne at det arbeide som er utført er beundringsverdig. Det gir løfte om at den svenske arbeiderbevegelse står og vil stå blandt de fremste når det gjelder arbeiderklassens internasjonale kamp og solidaritet.

Som bekjent var Sverige også det eneste land som sendte en juridisk konsulent, adv. Georg Branting, til Amerika for å gjennemgå sakens aktstykker.

Vi vil anbefale alle å skaffe sig denne beretning, den vil være en god lærebok. Den koster kun 15 øre plus porto.

Vi vil også presentere formannen i den svenske forsvarskomite, på hvis skuldre det vesentlige arbeide har hvilt, C. J. Björklund, redaktør av Sveriges ungsocialistiske Forbunds organ, «Brand».

Björklund vil også være godt kjendt av de norske arbeidere fra sine foredragsturneer her i landet, og som den ypperlige foredragsholder han er.

Mitt livs historie.

Av Bartolomeo Vanzetti.

(Skrevet i fengslet).

Med forord av Upton Sinclair.

«Mitt livs historie» av Bartolomeo Vanzetti er utkommet på «Brand»s forlag, Stockholm. Den er på 24 sider og koster 25 øre. Fraktfritt og provisjon når minst 40 eksemplarer bestilles. Vi gjengir nedenfor forordet av Upton Sinclair og skal i de efterfølgende numre av dette blad innta brosjyren i sin helhet.

Forord. I Henry D. Thoreaus memoarer finner man en anekdote fra den tid da han nektet å betale skatt til en regjering som tok tilfange negre og sendte dem tilbake til slaveriet.

Efter at han herfor var blitt stevnet for retten blev han dømt til fengsel for denne forbrytelse og Ralph Waldo Emerson kom for å besøke ham og sa: Henry, hvorfor sitter du her?

Svaret blev: Waldo, hvorfor sitter du ikke her?

Likesom denne store forgjenger gikk jeg for omkring et år siden for å avlegge et besøk hos en av verdens edleste ånder, som nu holdes innesperret i staten Massachusetts fengsel i Charlestown. Han lekset ikke op for mig for at jeg ikke satt sammen med ham. Ved sin ånds mildhet og skjønnhet fikk han mig ikke desto mindre til å skamme mig over mig selv slik at jeg efterpå syntes at også jeg burde gå i fengsel. Slik sprer sig martyrskapets ånd.

Hvem var denne store mann i Massachusetts?

Jeg har hans selvbiografi liggende foran mig, nettop kommet fra pressen; den har tittelen: «The Story of a Proletarian Life» av Bartolomeo Vanzetti.

I dette skrift leser jeg at han blev født i byen Villafalletto, Piedmont, Italien. Han var sønn av en bonde, tørstet efter kunnskaper og var bestemt for den lærde vei; men da hans far leste i en avis at 42 jurister hadde søkt en post i Turin, som var avlønnet med bare 7 dollar om måneden, ansåhan at lærdommen ikke førte dit man i almindelighet trodde.

Så blev gutten ved 13 årsalderen prisgitt til en baker som lot ham arbeide fra kl. 7 om morgenen til kl. 10 om aftenen 7 dager i uken, med undtagelse av 3 timers fritid hverannen søndag.

Efter 6 år vendte gutten hjem med ødelagt helse, og efter at han hadde sett sin mor dø i forferdelige smerter besluttet han å fare til vårt forjettede land. Han steg iland hjelpeløs og uten venner ved Battery, og det blev ham tillatt å arbeide i kjøkkenet i en «rik klubb». Apenbart var klubben dog ikke rik nok til å være generøs mot sine folk, da arbeidstiden var lang, og det avlukke arbeiderne skulde sove i var kvelende hett og udyrene lot dem ikke få sove.

Så fikk Vanzetti arbeide i en av de mest berømte restauranter for bohemelivet i New York. Den unge italiener var redd for å fortsette der av frykt for å pådra sig brystsykdom, derfor drog han ut på landet. De fattige farmere og kvinnene var gode mot ham. Her fikk hån arbeide med hakke og spade. Når han ikke kunde holde ut lenger, vendte han tilbake og blev kokk, men vendte så atter tilbake til hakken og spaden og til slutt blev han fiskehandler, dragende med kjerre gjennem små steder i Massachusetts.

Den siste tid før han kom i fengsel saget han litt is, skuffet kull for et elektricitetsverk og utførte litt gravningsarbeide før sneen kom. Derefter renset han gatene for snø og gravet grøft til en vannledning; derefter fisket han efter muslinger, og så blev han arrestert.

Hittil har jeg berettet om mannens yttre liv. Det ligner meget andres liv, som de ser, «den fattiges korte og enkle annaler», men mennesket består av 2 deler: legeme og sjel, og sjelen hos denne fattige var mindre enkel enn almindelig er.

Nu for tiden finnes der trykkpresser, ja til og med mennesker sam arbeider 12—14 timer om dagen i bakerier og restauranter uten å skaffe sig nogen minutters fritid til å tenke og lese de store verk fra de forskjellige tidsepoker.

Jeg skulde ønske jeg kunde gi leserne hele listen over hvad Vanzetti har lest. Det skulde forbause dere. Er dere en av de amerikanske trette gjennemsnittsforretningsmenn, vilde det sjokkere dere en smule, ti navnene vilde klinge fremmed og utenlandsk: De Amisis og St. Augustine, Dante, Kropotkin, Gorki, Labriola, Renan og Hugo.

Nu har han skrevet sitt livs historie, og efter omsorgsfullt å ha lest den er jeg forberedt som ekspert i social idealisme å gi mitt vidnesbyrd. Der finnes tusen ganger større sannsynlighet for at jeg har begått mordet enn at Vanzetti har gjort det.

Men dessverre, dette slag av sakkyndig vidnesbyrd aksepteres ikke av de amerikanske domstoler.

Upton Sinclair.

Ekko efter Sacco og Vanzetti.

Staten Massachusetts «Judicial Council» har siden henrettelsen av Sacco og Vanzetti arbeidet med en innstilling om reformering av statens straffeprocess. Som bekjent blev Sacco og Vanzettis appell til høiesterett forkastet fordi denne bare hadde rett til å uttale sig om *lovspørsmål*. Hvis lovens regler var fulgt i prosedyren kunde ikke høiesterett beordre saken gjenoptatt. Med *kjensgjerningene* hadde høiesterett intet å bestille. Dette er ikke tilfelle i de andre stater, hvor høiesterett har en ganske utstrakt jurisdiksjon. Sakens gjenoptagelse, grunnet på nye kjensgjerninger, kunde i Massachusetts bare beordres av kretsdommeren — han som hadde dømt de to til døden. Dommeren vilde ikke desavouere sig selv, og da guvernør Fuller heller ikke vilde benytte sin benådningsrett måtte de henrettes. Guvernøren holdt sig også til at loven var skjødt fyldest. Nu er det neppe tvil om at de to var uskyldige. Pengene til deres forsvar, ca. ½ million dollars, blev vesentlig innsamlet av den amerikanske borgerklasse. Nu har Judical Council anbefalt at også Massachusetts høiesterett får bemyndigelse til å beordre en kriminell sak gjenoptatt på andre grunner enn de rent lovmessige. Det er ganske avgjort at dette blir gjort. Hvis det var gjort for et år siden vilde høiesterett og ikke dommer *Thayer* hatt med sakens gjenoptagelse å gjøre, og høiesterett vilde like så sikkert beordret den gjenoptatt for en ny jury og en annen dommer. Flertallet av det amerikanske folk var da overbevist om Sacco og Vanzettis uskyld, bortset fra at de erklærte sig som anarkister, men det er liten trøst for deres venner å vite det nu — at bare en liten lovendring vilde sikret deres frifinnelse.

(Efter Meddelelsesbladet).

Alle må lese de i bladet omskrevne Sacco—Vanzetti-bøker.

De kan bestilles fra Social-Anarkistiske forbunds forlag, Torvgt. 11, Oslo, eller Brands Förlag, Stockholm 4.

4:de upplagan!

Mitt livs historia

Av Bartolomeo Vanzetti

I denna brochyr berättar Vanzetti om sitt liv. Broschyren är skriven i fängelset.

Pris 25 öre.

Återförsäljare 25 % rabatt. Fraktfritt när minst 40 ex. rekvireras.

BOKFÖRLAGET BRAND

Stockholm 4.

Justismordene.

Amerika, frihetslandet der vest, har gang på gang tiltrukket sig den civiliserte verdens opmerksomhet på grunn av sine justisforbrytelser.

Gang på gang har våre kamerater blitt slept i fengsel for sin overbevisnings skyld. Man kan med god samvittighet underskrive hvad en kamerat engang skrev: *I blod vil Amerikas arbeiderbevegelses historie bli skrevet!*

Gang på gang har telegrafen sendt sitt budskap utover verden om at denne eller hin kamerat er myrdet, eller kastet i fengsel for år fremover, i fengsler hvor de er blitt mishandlet og tortert, og dette kun på grunn av sin kamp mot det kapitalistiske samfund.

På tross av alt er de blitt dømt selv om det blev bevist at de var uskyldige i de forbrytelser som de var tiltalt for. En av de siste begivenheter som skaket sinnene verden over, var justismordene på Sacco og Vanzetti. Fra alle verdens kanter, fra arbeidere og intellektuelle, strømmet der inn protester mot det barbari som foregikk.

7½ år sat våre kamerater innesperret bak fengslets grå mure. Helt fra 1. novbr. 1921 sat de med dødsdommen svevende over sine hoder, det var en så djevelsk tortur som man må gå tilbake til middelalderens djevelske inkvisisjon for å finne sidestykke til. På tross av alle protester blev våre kamerater myrdet med koldt blod. Protester hjelper desverre så lite, når der ikke står handling — makt — bak protestene. Det viste sig denne gang, at verdens arbeiderklasse ikke helt ut forstod sin plikt å sette alle sine evner inn på å åpne fengselsportene for våre myrdede kamerater.

Over i Amerika har forsvarskomiteen for Sacco og Vanzetti igangsatt en kampanje for å gjenopta saken mot våre myrdede kamerater, og bevise at de var uskyldige, for på denne måte å rense deres minne. Det er gode betingelser tilstede for åt en slik kampanje skal kunne krones med held. Det er de anarkistiske og syndikalistiske organisasjoner som har stillet sig i spissen for denne aksjon. Det er derfor interessant å notere at Henry George-bevegelsen derover har stillet 50.000 dollars til disposisjon for forsvarskomiteen. Også andre organisasjoner og private har tilbudt sin økonomiske og moralske støtte. Her i landet blev den igangsatte boikott av forskjellige grunne av mindre betydning. Men når der nu reises spørsmål om sakens gjenoptagelse — revisjon — for å bevise de myrdedes uskyldighet, får vi håpe at også den norske arbeiderklasse er å finne på den rette side.

Alf.